

ΑΓ. ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ

ΜΙΚΡΗ ΠΡΕΣΠΑ

1996-1997

Μεγάλων διαστάσεων τρίκλιτη βασιλική με νάρθηκα, ερείπιο σήμερα.

Η ανέγερσή της τοποθετείται γύρω στο 1000.

Τα δύο παραβήματα στεγάζονταν με τρούλο. Τμήμα του τυμπάνου του τρούλου διατηρείται στην πρόθεση, όπου διακρίνεται και το κάτω μέρος παραθύρου.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Βαθιά διάβρωση των κονιαμάτων δόμησης, λόγω της χρόνιας έκθεσής του στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες

Προβλήματα στατικής επάρκειας στους ανατολικούς πεσσούς της βόρειας πεσσοστοιχίας.

Για την προστασία των απολήξεων των τοικοποιιών από τη βροχή κατασκευάσθηκαν στη 10ετία του 1960 πλάκες επικάλυψης από σκυρόδεμα. Το νερό και ο παγετός συνέχισαν τη δράση τους κάτω από αυτές προκαλώντας λύση της συνοχής της τοικοποιίας και τοπικές καταστροφές

Διάβρωση κονιάματος, λύση της συνοχής της τοιχοποιίας
και τοπικές καταστροφές
Χαμηλή βλάστηση
Υγρασία

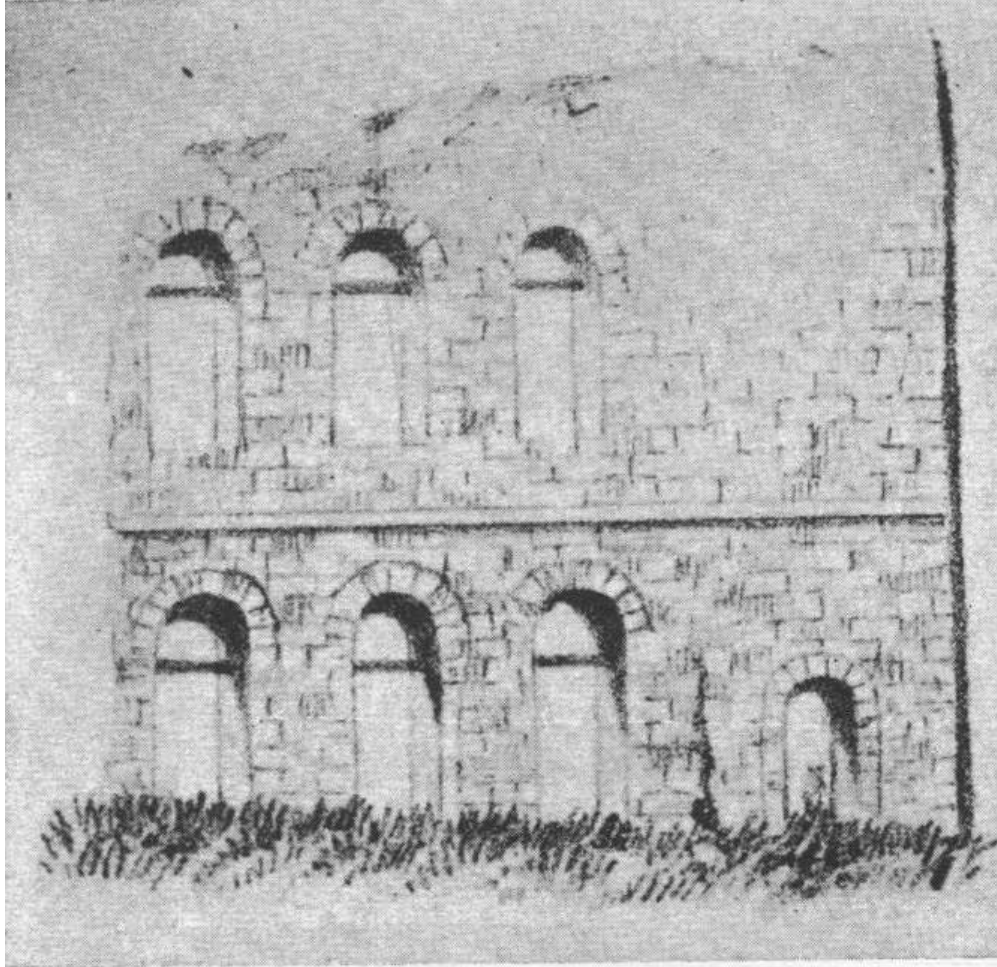
Λεπτομέρεια από τους πεσσούς της ανατολικής πεσσοστοιχίας.
Διακρίνεται η κατασκευή πλάκας από οπλισμένο σκυρόδεμα στη
θέση τόξου

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ
ΘΕΟΛΟΓΙΔΟΥ

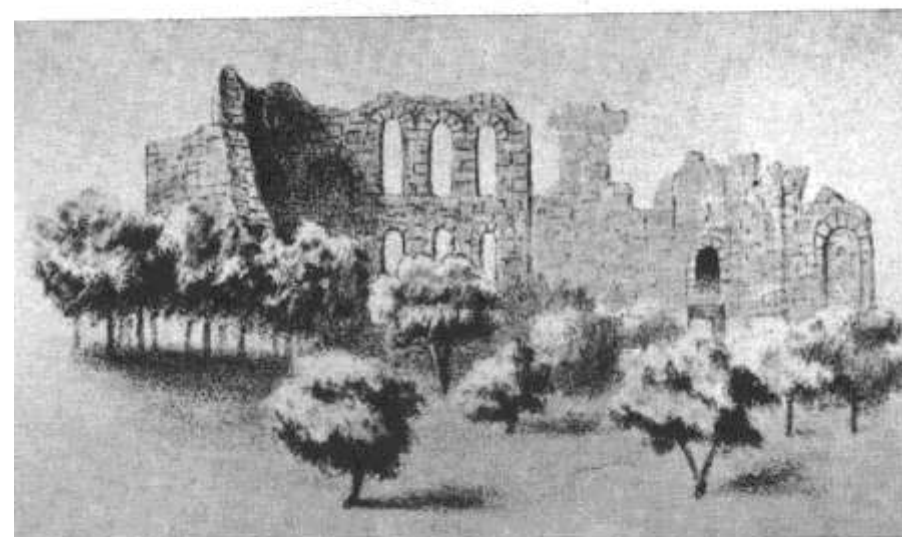
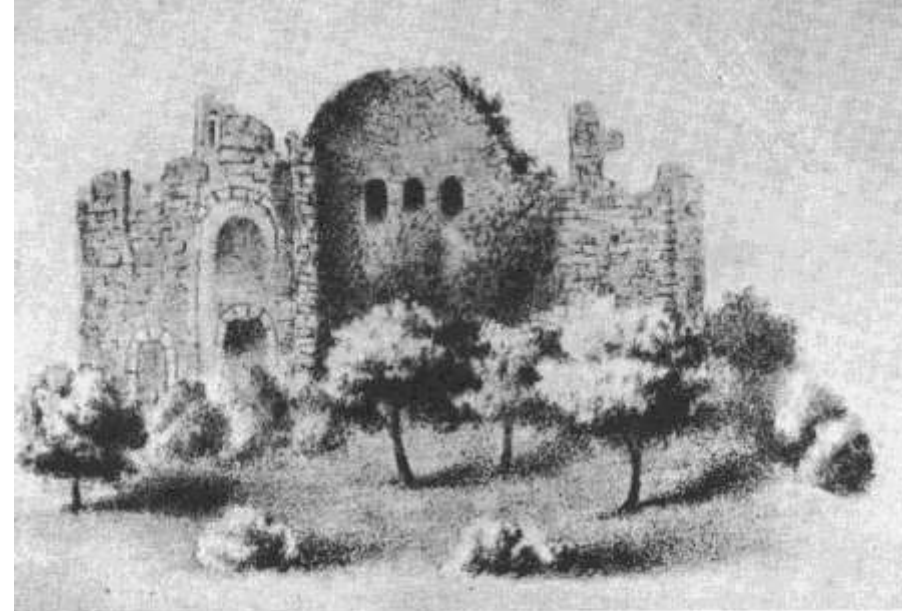
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Εικ. 2. "Αποψη τῶν ἐσωτερικῶν πεσσοστοιχιῶν τῆς βασιλικῆς. Σκαρίφημα τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου (1886)

Σκαριφήματα του 1886 διασώζουν όψεις του μνημείου με την ανωδομή σε μεγαλύτερο ύψος.

(πηγή: Μουτσόπουλου, Ν. Η Βασιλική του Αγ. Αχιλλείου στην Πρέσπα, τομ. Α', ΑΠΘ-ΚΒΕ, Θεσσαλονίκη 1989, σ. 482, 484)

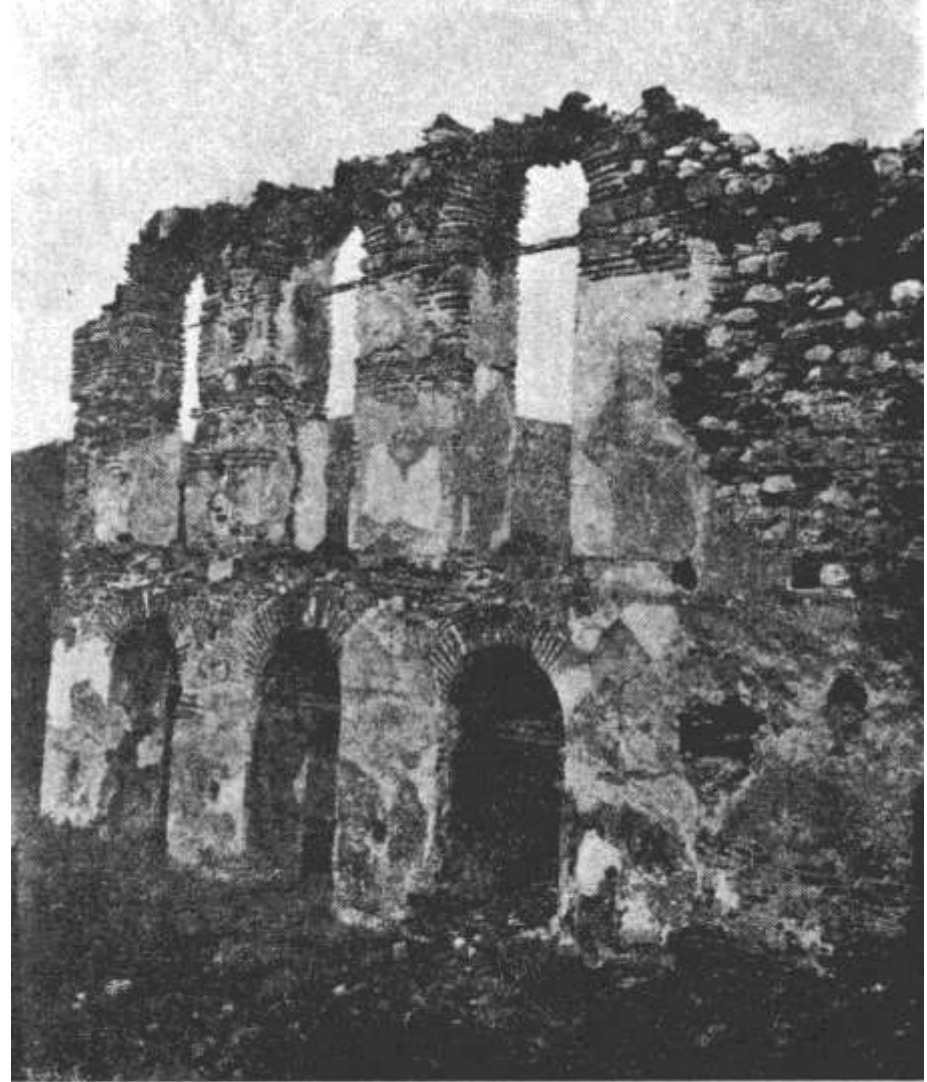

Εικ. 1, 2. Ἀπόψεις τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλείου. Σκαριφήματα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου. (Πρβλ. *Archimandrita Antonina, Poeszka v Rumelizu, St. Petersburg, τ. II, 1886, πίν. X*).

Εἰκ. 9. Τὸ Β κλίτος τῆς βασιλικῆς σὲ παλιὰ φωτογραφία (Π. Ν. Μιλιούκωφ, Χριστιαν. Ἀρχαιότητες Μακεδονίας, Ἰσβέστια, Ρωσσ. Ἀρχ. Ἰνστ. Κωνστ., IV, 1, Σόφια 1899, σ. 47).

Εἰκ. 10. Ἡ Β πεσσοστοιχία τῆς βασιλικῆς. Φωτογραφία τοῦ 1899 (Μιλιούκωφ).

Ἡ βόρεια πεσσοστοιχία το 1899

(πηγή: Μουτσόπουλου, Ν. Ἡ Βασιλική του Αγ. Αχιλλείου στην Πρέσπα, τομ. Β', ΑΠΘ-ΚΒΕ, Θεσσαλονίκη 1989, σ. 172, 173)

"Αποψη της ΒΑ εξωτερικής πλευράς της βασιλικής του Ἁγίου Ἀχιλλείου. 1, πρὶ, καὶ 2, μετὰ τὶς ἐργασίες καθαρισμοῦ.

Εἰκ. 8. "Αποψη τῆς Β περικοπῆς, πρὶν ἀπὸ τὶς ἐργασίες καθαρισμοῦ (1968).

Το μνημεῖο ὅπως σωζόταν το 1968

(πηγή: Μουτσόπουλου, Ν. Ἡ Βασιλικὴ τοῦ Ἀγ. Ἀχιλλείου στὴν Πρέσπα, τομ. Α', ΑΠΘ-ΚΒΕ, Θεσσαλονίκη 1989, σ. 477, 478, 222

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΕΡΕΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ

Περιλάμβαναν:

- Αρχαιολογικές έρευνες
- Βαθιά ή επιφανειακά αρμολογήματα λιθοδομών
- Αναδόμηση τόξων ανατολικής πεσσοστοιχίας
- Αποξήλωση πλακών σκυροδέματος στις απολήξεις τοιχοποιιών και αρμολογημάτων με μεγάλη ποσότητα τσιμέντου
- Κατασκευή στρώσης λίθων στην απόληξη τοιχοποιιών με υγρομονωτικό υλικό για την προστασία των υποκείμενων αυθεντικών τμημάτων
- Συντήρηση – συμπλήρωση δαπέδου ναού που αποκαλύφθηκε από τις ανασκαφικές εργασίες
- Συντήρηση υπολειμμάτων τοιχογραφιών και επιχρισμάτων
- Ηλεκτροφωτισμό

Ανακατασκευή
τόξων βόρειας
πεσσοστοιχίας

Η βόρειας πεσσοστοιχία μετά τις εργασίες

ΒΑ γωνία κεντρικού
κλίτους και ιερού

Καθαίρεση της μεταγενέστερης κλιμακωτής διάταξης της απόληξης του βόρειου τοίχου της πρόθεσης και επαναφορά στη προγενέστερη μορφή (της 10ετίας του 1960).

Κατασκευή στην απόληξη μιας στρώσης λίθων με υγρομονωτικό υλικό.

Απομακρύνθηκαν τμηματικά οι μαρμάρινες, σε δεύτερη χρήση, πλάκες του δαπέδου, οριζοντιώθηκε το έδαφος και συμπιέσθηκε και επανατοποθετήθηκαν.

Μπαζώθηκαν οι λάκκοι που δημιουργήθηκαν στο νάρθηκα από ανασκαφικές εργασίες οι οποίες έγιναν παλαιότερα και είχαν ως αποτέλεσμα να λιμνάζει το νερό.

Στις περιοχές που δεν διασώζονταν πλάκες δαπέδου, το δάπεδο συμπληρώθηκε με αμμοχάλικο.

Συμπληρωματικές ανασκαφικές εργασίες σε επαφή με τη νότια όψη του ναού.
Αποκαλύφθηκαν προσκτίσματα και ταφές, τα οποία συντηρήθηκαν και
αναδείχθηκαν.

Το σύνολο πριν και μετά τις εργασίες

Αρμολογήματα λιθοδομών και στεφάνωμα επιχρισμάτων
ΝΑ γωνία ιερού μετά τις εργασίες

Το σύνθρονο στο ιερό, πριν και μετά τις εργασίες

Το τεταρτοσφαίριο της κόγχης του ιερού πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις εργασίες

Ανατολική όψη πριν από
τις εργασίες

Ανατολική όψη μετά τις εργασίες

Όψη του μνημείου από τα δυτικά, πριν και μετά τις εργασίες

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

80 6 10 1

